

Levi van Veluw in het Singer Museum tijdens de voorbereiding van zijn nieuwe tentoonstelling. Beeld Patrick Post

Interview Beeldende Kunst

De geordende chaos in het hoofd van Levi van Veluw

In zijn jeugd ging Levi van Veluw nooit naar een museum, nu heeft hij een overzichtstentoonstelling in Singer Laren. Hij hoopt dat het vaste publiek daar zijn hedendaagse kunst kan waarderen.

Harmen van Dijk 22 maart 2024, 12:00

In het atelier van Levi van Veluw (1985) staan een paar manshoge kratten naast elkaar. De kunstenaar tilt het afdekplastic op en laat de inhoud zien. Ze zijn gevuld met honderden identieke koppen van rode klei, allemaal het evenbeeld van de kunstenaar zelf. Hij vindt het zelf ook een gek gezicht. “Het is een soort grootheidswaanzin, de obsessieve kunstenaar die zichzelf oneindig reproduceert.”

De koppen maken deel uit van de installatie *In the Depth of Memory*, waarin ze allemaal op planken staan in een mysterieus verlichte, ronde ruimte. Boven en onder zijn spiegels geplaatst, zodat er een oneindig aantal hoofden in een tunnelschacht lijkt te staan. Op de bijbehorende video boetseert de kunstenaar als een bezetene steeds weer een nieuwe kop uit een grote homp klei. “Het is ook relativerend. Wat is het nut om al die beelden naar buiten te brengen? Waar dient perfectionisme toe in het kunstenaarschap, waar eindigt het in obsessie of narcisme? Wat is eigenlijk de waarde?”

Van Veluw presenteerde het werk vorig jaar in de Amsterdamse galerie Ron Mandos. Voor zijn solotentoonstelling in Singer Laren moest de installatie een stuk groter worden om de zaal goed te vullen, dus ging hij weer aan het werk. Nog meer koppen – het waren er 150 en het zijn er 1500 geworden.

Kunst over kunst

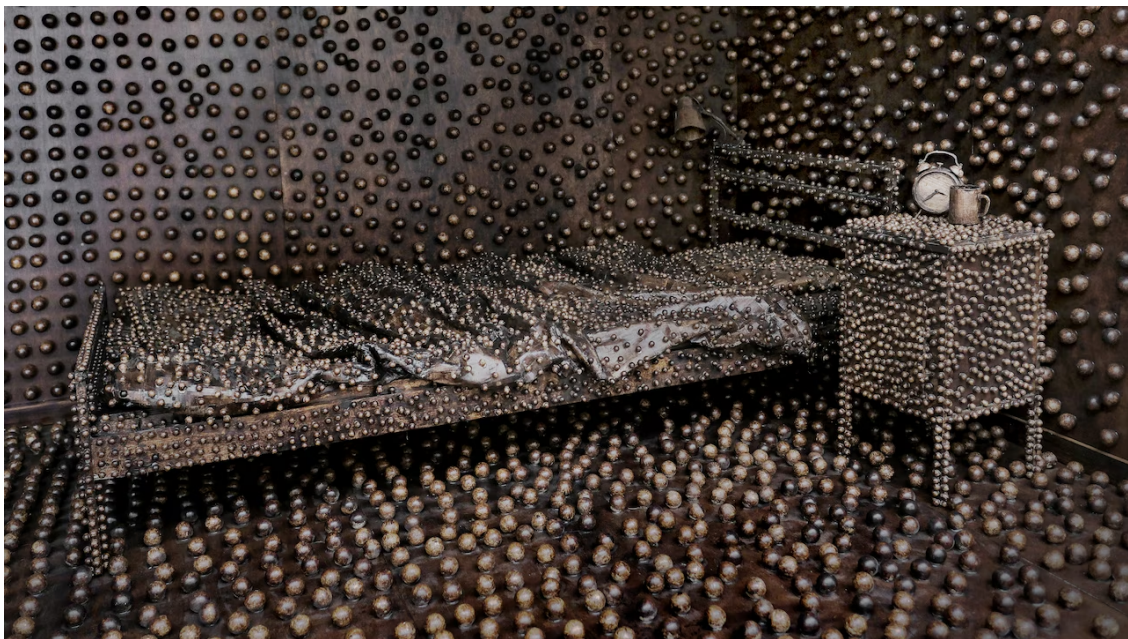
Zijn kunst gaat over wat zich in zijn hoofd afspeelt. “Nee maatschappelijk geëngageerd ben ik helemaal niet”, zegt hij. “Het is kunst over kunst. Over de vragen die ik heb. Heel introvert, dat zeker.” En lachend: “Het is een soort dictatuur.”

Geen advertentie geladen

Dat hoofd van Van Veluw is een geordend hoofd. Dat komt nu goed van pas. Als het interview plaatsvindt heeft hij nog twee weken voor de opening van de tentoonstelling in het museum in Laren en er

drie assistenten die aan het zagen, schuren en kleien zijn. Van Veluw laat in Laren veel bestaand, maar ook nieuw werk zien. Ze liggen op schema. Het atelier staat overvol met materialen en kunstwerken die naar het museum moeten, alles ordelijk opgesteld.

“Ik ben wel gestructureerd en planmatig in mijn werk”, zegt Van Veluw even later in het lichte, opgeruimde kantoor boven het atelier waar ook zijn vrouw, ontwerper Noa Verhofstad, zit te werken. “Op school vond ik wiskunde en natuurkunde de makkelijkste vakken. Ik heb een wens om te ordenen vanuit een chaos. Dat zit waarschijnlijk in mijn karakter, maar het is ook aangewakkerd door omstandigheden. In mijn jeugd was er thuis niet zoveel structuur, dat was niet de beste periode. Als kind had ik abstracte nachtmerries van ballen die eerst rolden in patronen en daarna in chaos belandden. Dan was het paniek, angst voor verlies van controle.”

Een van de installaties uit de serie 'The Origin of the Beginning' van Levi van Veluw. Beeld Patrick Post

Advertentie

Door tekeningen te maken met een duidelijke ordening, een vast grid, zocht hij houvast. “Dat was wel symbool van het zoeken naar

geordende ballen in een chaos veranderen. Het is zorgvuldig gemaakt, ambachtelijk haast. Net als *The Planetary Chapel*, een sierlijk blauw kastje waarin de planeten als gouden bollen draaien in hun vaste banen.

Handwerk

In Van Veluws werk zijn veel geometrische patronen, grids en mechanismen met tandwielen verwerkt, die zorgen voor beweging. Die ontwerp je tegenwoordig moeiteloos op een computer, maar Van Veluw kiest bewust voor handwerk. Hij is geboren in 1985 en dus opgegroeid in een digitale wereld. Maar zijn keuze komt niet voort uit een soort verzet, zegt hij. “Ik vind het oprecht niet mooi als het uit de computer komt. Ik heb het wel geprobeerd, maar het wordt dan een soort dood object, zonder geschiedenis en verhaal.”

Hij pakt er een studie voor een kunstwerk bij – het zijn dunne banen van klei op een paneel, waarmee hij complexe ‘lijntekeningen’ maakt. “Kijk, je ziet hoe die banen door mijn vingers zijn samengedrukt, ze zijn allemaal net anders. Machinaal kun je dat nooit nadoen. Zo geef je waarde, bezieling aan een materiaal. Het gaat erom dat het moeite kost. Zo laad je zo’n object op.”

Advertentie

Dat je voorwerpen kunt ‘bezielen’ leerde hij in de kerk, waar hij vroeger regelmatig naartoe ging. Zijn opa was dominee. “Ik zag allerlei religieuze vormen om me heen. De architectuur, het hoge gebouw dat je klein maakt, het gevoel van het collectezakje. Als kind ben je natuurlijk kritisch en dan zeg je: ‘Hoezo ziet dat er zo uit, waarom moet die man dat pak aan? Heeft God dat zo bedacht?’ Later ga je nadenken over hoe wij dingen die groots en onzichtbaar zijn uitbeelden in materie. God bijvoorbeeld.”

theater. Ik wist niets van cultuur.” Hij lacht. “Er was ook niks in Emmen, waar ik opgroeide.”

‘Je was een uitvreter of een parasiet’

Zijn talent werd wel opgemerkt en zo kwam hij toch terecht op de kunstacademie in Arnhem. “Ik had een heel beperkt beeld van kunst, ik dacht dat ik zou gaan schilderen. Maar er bleek veel meer te zijn.” Van Veluw experimenteerde met sculpturen, fotografie en film. Hij ontdekte ‘de complete vrijheid’. Toen hij klaar was met zijn studie, was de kredietcrisis uitgebroken. Geen goede tijd voor kunstenaars, zegt Van Veluw. “Je had staatssecretaris Halbe Zijlstra, er hing een negatief beeld rond het kunstenaarschap. Je was een uitvreter of een parasiet. Dus dan zei ik maar dat ik fotograaf was, dat klonk positiever.”

Hij ging stage lopen in de studio van de vorig jaar overleden fotograaf Erwin Olaf. “De camera gaf houvast, maar ook het bouwen van sets vond ik boeiend. Ik kreeg er heel veel vrijheid, we hebben altijd contact gehouden.” Zelf zag Van Veluw het niet zo, maar Erwin Olaf vond hem meer een kunstenaar dan een fotograaf. Zo kwam hij in contact met galeriehouder Ron Mandos. “In zijn galerie kreeg ik de ruimte.”

Nu volgt weer een grote stap, zijn eerste overzichtstentoonstelling in een museum. Zijn oeuvre is daar net groot genoeg voor, vindt hij. “Dat was het heel lang nog niet, dan was het misplaatst geweest. Nu kan ik een selectie maken en toch de zalen vullen. Ik hoef niet alles te laten zien.”

Het is niet alleen voor Van Veluw spannend, ook Singer Laren neemt een risico met deze tentoonstelling. Het museum scoort hoge bezoekersaantallen met toegankelijke schilderijen van publiekslievelingen als Jan Sluijters, Kees van Dongen en Charley Toorop. Het was aanvankelijk niet de bedoeling dat Van Veluw een aantal zalen zou vullen. “Ik had de Singerprijs gewonnen en ze wilden wat werk van me laten zien in de galerij. Toen zei ik: ‘Ik ben vereerd, maar mijn installaties passen daar niet, dan geeft het geen

goed beeld.’ Ik wilde ook graag iets nieuws maken, anders lijkt het of ik al dood ben.”

Zo kreeg de kunstenaar de hele Nardinc-vleugel, die in 2022 werd gebouwd voor de kunstcollectie van Els Blokker. Zij moest er ook nog van overtuigd worden dat er voor de verandering hedendaagse kunst in de zalen te zien zou zijn. “Ze is naar de galerie gekomen en was onder de indruk.” Er ontstond een idee om het werk van Van Veluw te combineren met schilderijen uit de collectie. “Ik ben met directeur Jan Rudolph de Lorm naar het depot gedaan. Hij vertelde me van alles over kunsthistorie – daar weet ik echt niets van – en toen heb ik intuïtief schilderijen gekozen.”

Een soort reünie

Vervolgens moest Van Veluw zijn eigen werk gaan verzamelen. Uit museumcollecties, maar ook bij particulieren. “Soms wordt het letterlijk bij mensen van de muur gehaald. Ik heb allemaal oud-werknemers gevraagd, die nu andere dingen doen, of ze een week willen helpen bij het opbouwen van de tentoonstelling in het museum. Het is een soort reünie. Het prettige is dat ze mijn installaties kennen.”

En dan is het afwachten of het publiek komt. Van Veluw realiseert zich dat hij de doorsnee Singerbezoeker zal moeten overtuigen. “Ze zullen niet zeggen: ‘O, dat is mijn favoriete kunstenaar, daar wilde ik altijd al naartoe.’ Het kan een enorme flop worden.”

Hij probeert zijn tentoonstelling zo toegankelijk mogelijk te maken, zegt hij. “Ik ga daar niet compleet introvert iets neerzetten en dan zeggen: zie het maar. Je doet het voor de bezoeker.” Hij hoopt dat mensen willen verdwalen in zijn *Labyrinth of Memories*, een doolhof waarin je onderweg allerlei kunstwerken tegenkomt. “Tegelijkertijd is er een show van Breitner gepland. Die bezoekers komen onbedoeld ook in mijn omgeving terecht”, zegt hij hoopvol. En ach, het Gooise publiek wil ook wel eens verrast worden.

Levi van Veluw. Labyrinth of memories. Singer Laren. 26 maart t/m 25

Lees ook:**Marina Abramović geeft de politieke correctheid 'een klap in het gezicht'**

In de jaren zeventig kon er veel meer, zegt [Marina Abramovic](#), vooral in Amsterdam. Zoals naaktheid, waarvan veel te zien is in haar tentoonstelling in het Stedelijk Museum. Dat daar nu weerstand tegen is, begrijpt ze niet. 'Dit is de 21ste eeuw, zijn we gek geworden?'

Wilt u iets delen met Trouw?

Tip hier onze journalisten**Algemeen**[Over ons](#)[Contact met Trouw](#)[Privacystatement](#)[Abonnementsvoorwaarden](#)[Gebruiksvoorwaarden](#)[Cookiebeleid](#)[Privacy-instellingen](#)[Auteursrecht](#)[Colofon](#)**Service**[Klantenservice](#)[Bezorgklacht indienen](#)[Bezorging pauzeren](#)

Adverteren

Losse verkoop

Meer Trouw

Abonneren

Nieuwsbrieven

Digitale krant

Webwinkel

RSS-feeds

Facebook

Twitter

Android apps

iOS apps

Navigeer

Columnisten

Recensies

Archief

Op alle verhalen van Trouw rust uiteraard copyright.

Wil je tekst overnemen of een video(fragment), foto of illustratie gebruiken, mail dan naar copyright@trouw.nl.

© 2023 DPG Media B.V. - alle rechten voorbehouden

Voorpagina

Editie

Best gelezen

Zoeken

Rubrieken

Trouw is a Dutch daily newspaper. It was founded in 1943 as an orthodox Protestant underground newspaper during World War II. Trouw received the European Newspaper Award in 2012. Daily reach: 211.602

Interview Fine Art

The ordered chaos within Levi van Veluw's head

In his youth, Levi van Veluw never visited a museum; now he has a retrospective exhibition at Singer Laren. He hopes that the museum's regular audience will be able to appreciate his contemporary art.

Harmen van Dijk 21 March 2024, 21:21

In Levi van Veluw's studio, a pair of man-sized crates stand side by side.

The artist lifts the plastic cover and reveals the contents. They are filled with hundreds of identical red clay heads, each bearing the likeness of the artist himself. He himself also finds it to be a crazy sight. 'It's a sort of megalomania, the obsessive artist endlessly reproducing himself.'

The heads are part of the installation *In the Depth of Memory*, in which they all stand on shelves in a mysteriously lit circular space.

Mirrors have been positioned both above and below, creating the illusion of an infinite number of heads within a tunnel-like shaft. In the accompanying video, the artist frenziedly models a new head out of a large lump of clay, over and over again.

'It's also relativising. What's the point of bringing out all these sculptures? What's the point of perfectionism in the artistic practice, where does it end in obsession or narcissism? What actually is its value?'

Van Veluw presented the work last year at the Amsterdam gallery Ron Mandos.

For his solo exhibition at Singer Laren, the installation needed to be much larger to adequately fill the room, so he set to work again.

Even more heads - it started with just 150, and it expanded to 1,500.

Art about art

His art is all about what goes on in his head. 'No, I'm not socially committed at all,' he says.

'It's art about art. About the questions I have. Very introverted, for sure.' And chuckling: 'It's a dictatorship of sorts.'

Van Veluw's head is an orderly one. Which comes in handy now. When the interview takes place, he still has two weeks before the exhibition opens at the museum in Laren and there is still much to be done. In the studio, located on a site in Zaandam where a munitions factory once stood, three assistants are still hard at work, sawing, sanding, and shaping clay. Van Veluw will show a lot of existing, but also new work in Laren. They're on track. The studio is brimming with materials and artworks destined for the museum, all arranged in an orderly fashion.

'I'm structured and systematic in my work, though,' Van Veluw says a little later in the bright, tidy office above the studio where his wife, designer Noa Verhofstad, is also at work. 'At school, I found mathematics and physics to be the easiest subjects. I have a desire to create order out of chaos. It's probably inherent to my character, but it's also fuelled by

circumstances. In my childhood, there wasn't much structure at home, so that wasn't the best period. As a child, I had abstract nightmares of balls first rolling in patterns and then falling into chaos. Then I felt panic, fear of losing control.'

By making drawings with a clear order, a fixed grid, he sought something to hold on to. 'That was symbolic of the search for a safe environment that wasn't there at the time, though.' He depicted the dream in the series the *Origin of the beginning*, in which the ordered balls transform into chaos. It is carefully crafted, artisanal almost.

So is *The Planetary Chapel*, an ornate blue cabinet in which the planets spin around like golden spheres in their fixed orbits.

Handiwork

Van Veluwe's work incorporates many geometric patterns, grids and mechanisms with gears that create movement. Nowadays, it's easy to design these on a computer, but Van Veluw deliberately opts for handiwork. Born in 1985, he grew up in a digital world.

But his choice does not stem from any kind of resistance, he adds. 'I genuinely don't like it when it comes out of the computer. I have tried it, but then it becomes a kind of dead object, lacking history and story.'

He picks up a study for an artwork—thin strips of clay on a panel, which he uses to create complex 'line drawings'. 'Look, you can see how those strips have been pressed together by my fingers, they're all slightly different. You can never replicate that mechanically. This is how you infuse meaning, a soul, into a material. The point is that it takes effort. That's how you imbue such an object with energy.'

That you can 'animate' objects is something he learned in church, where he used to attend regularly. His grandfather was a pastor. 'I saw all kinds of religious forms around me. The architecture, the tall building that makes you feel small, the feel of the collection bag. As a child, you naturally tend to be critical, questioning things like, "Why does that look like that? Why does that man have to wear that suit? Did God intend it to be this way?" Later, you ponder on how we represent grand and invisible things in material form. God, for example.' 'There was little attention to art and culture at home,' he says. 'I never went to museums or the theatre with my parents. I knew nothing about culture.' He laughs. 'Also, there was nothing in Emmen, where I grew up.'

'You were either a waster or a parasite'

His talent did get noticed and so he ended up at the art academy in Arnhem after all. 'I had a very limited view of art, I thought I would be painting. But there turned out to be much more.' Van Veluw experimented with sculpture, photography, and film. He discovered 'complete freedom'. When he finished his studies, the credit crunch had begun. Not a good time for artists, Van Veluw says. 'There was state secretary Halbe Zijlstra, and a pervasive negative image around being an artist. 'You were either a waster or a parasite. So I would say I was a photographer, which sounded more positive.'

He took up an internship in the studio of photographer Erwin Olaf, who died last year.

'The camera gave me a foothold, yet I also found building sets fascinating. I was given a lot of freedom, we always kept in touch.' Van Veluw himself didn't see it that way, but Erwin Olaf regarded him more as an artist than a photographer. And that's how he came into contact with gallery owner Ron Mandos. 'In his gallery, I was given space.'

At present, another big step awaits, his first retrospective in a museum. His body of work is just substantial enough for it, he thinks. 'It wasn't for a very long time, it would have been

misplaced. Now I can make a selection and still fill the galleries. I don't have to show everything.'

Not only is it exciting for Van Veluw, but Singer Laren is also taking a risk with this exhibition. The museum attracts high visitor numbers with accessible paintings by popular artists such as Jan Sluijters, Kees van Dongen, and Charley Toorop. Initially, it wasn't intended for Van Veluw to occupy several galleries. 'I had won the Singer Prize and they wanted to show some of my work in the gallery. Then I said, "I'm honoured, but my installations don't fit there; it won't present a coherent picture." I also wanted to make something new, otherwise it seems like I'm already dead.'

This is how the artist came to occupy the entire Nardinc wing, which was constructed in 2022 for Els Blokker's art collection. She also needed to be convinced that, for a change, there would be contemporary art on display in the galleries. 'She came to the gallery and was impressed.' It sparked an idea to combine Van Veluw's work with paintings from the collection. 'I went to the depot with director Jan Rudolph de Lorm. He told me all sorts of things about art history—I really don't know much about it—and then I intuitively selected paintings.'

A kind of reunion

Next, Van Veluw had to start collecting his own work. From museum collections, but also from private individuals. 'Sometimes it's literally taken off the wall at people's houses. I asked all former employees, who have since moved on to other pursuits, if they wanted to lend a hand in setting up the exhibition at the museum for a week. It's a kind of reunion. The nice thing is that they are familiar with my installations.'

And then it remains to be seen whether the audience shows up. Van Veluw realises he'll need to convince the average Singer visitor. 'They won't be saying, "Oh, that's my favourite artist, I always wanted to go see him"'. It could be a huge flop.'

He tries to make his exhibition as accessible as possible, he says.

'I'm not going to put up something in a completely introverted manner and then go: it's up to you. You're doing it for the visitor.' He hopes people will want to get lost in his *Labyrinth of Memories*, a maze in which you encounter all kinds of artworks along the way. 'There's a show by Breitner scheduled to run concurrently. Those visitors will unintentionally end up in my area too,' he says hopefully. And well, the Gooi audience does want to be surprised sometimes.

Levi van Veluw, *Labyrinth of Memories*.

Singer Laren, 26 March to 25 August

2024